

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XII-717 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo
Nr. XII-717 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą Nr. XII-717 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo (toliau – šis įstatymas) tikslas – kurti palankią aplinką nevyriausybiniams organizacijoms, užtikrinti tinkamas jų veiklos ir plėtros sąlygas.

2. Šis įstatymas nustato nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikos formavimo ir įgyvendinimo principus, subjektus, formuojančius ir įgyvendinančius nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką, nevyriausybinių organizacijų tarybos ir savivaldybių nevyriausybinių organizacijų tarybų sudarymo tvarką ir funkcijas, nevyriausybinių organizacijų veiklos finansavimo valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšomis (toliau – finansavimas) ir atsiskaitymo tvarką, nevyriausybinių organizacijų duomenų tvarkymą.

3. Šis įstatymas nereglementuoja nevyriausybinių organizacijų steigimo, valdymo, reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo.

4. Šis įstatymas netaikomas:

- 1) politinėms partijoms;
- 2) profesinėms sąjungoms, darbdavių organizacijoms ir jų susivienijimams;

- 3) organizacijoms, kuriose narystė privaloma tam tikros profesijos atstovams;
- 4) sodininkų bendrijoms, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijoms, kitiems bendro nekilnojamojo turto valdymo tikslais įsteigtiems juridiniams asmenims;
- 5) šeimynoms.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Nevyriausybinių organizacija** – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų valdymo nepriklausomas savanoriškumo pagrindais įsteigtas visuomenės ar jos grupės naudai veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra siekti politinės valdžios arba įgyvendinti vien tik religinius tikslus. Juridiniai asmenys nelaikomi nevyriausybėmis organizacijomis, jei daugiau nei 1/3 jų dalyvių sudaro juridiniai asmenys, kurie nėra nevyriausybinių organizacijos.

2. **Grupinės naudos nevyriausybinių organizacija** – nevyriausybinių organizacija, kurios veikla teikia naudą tik jos dalyviams.

3. **Nacionalinė nevyriausybinių organizacija** – nevyriausybinių organizacija, veikianti vienoje ar keliuose viešosios politikos srityse ir vykdanči veiklą valstybės mastu.

4. **Nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politika** – visuma priemonių, kuriomis gerinamos nevyriausybinių organizacijų veikimo sąlygos, skatinama nevyriausybinių organizacijų plėtra šalyje bei užtikrinamas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bendradarbiavimas su nevyriausybėmis organizacijomis stiprinant pilietinę visuomenę.

5. **Skėtinė nacionalinė nevyriausybinių organizacija** – nacionalinė nevyriausybinių organizacija, įsteigta vadovaujantis Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu ir vienijanti nacionalines bei kitas nevyriausybines organizacijas, siekiančias bendrų tikslų.

6. **Viešosios naudos nevyriausybinių organizacija** – nevyriausybinių organizacija, kurios veikla teikia naudą ne tik jos dalyviams, bet ir visuomenei.

7. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

II SKYRIUS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS VALSTYBĖS POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikos principai

Nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politika formuojama ir įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

- 1) pariteto – valstybės ir savivaldybės institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijos yra atstovaujamos po lygiai;
- 2) dalyvavimo ir įtraukimo – klausimai, susiję su nevyriausybėmis organizacijomis ar jų veikla, sprendžiami iš anksto derinant su nevyriausybėmis organizacijomis ir dalyvaujant jų atstovams;
- 3) subsidiarumo – sprendimai, susiję su nevyriausybėmis organizacijomis ir jų veikla, turi būti priimami tuo lygmeniu, kuriuo yra veiksmingiausi;
- 4) tarpžinybinio bendradarbiavimo – sprendamos su nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politika susijusius klausimus, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos bendrauja ir bendradarbiauja;
- 5) informavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir nevyriausybinių organizacijos keičiasi informacija, susijusia su nevyriausybėmis organizacijomis ar jų veikla, ir teikia ją visuomenei;
- 6) savanoriškumo – asmuo nevyriausybinių organizacijų veikloje dalyvauja savo noru, niekieno neverčiamas;
- 7) lygybės – nevyriausybinių organizacijos pagal kompetenciją turi lygias galimybes dalyvauti priimant sprendimus ir įgyvendinant valstybės programas ar priemones.

4 straipsnis. Subjektai, formuojantys ir įgyvendinantys nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija formuoja nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką bei organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.
2. Savivaldybių tarybos ir savivaldybių administracijos įgyvendina nevyriausybinių organizacijų plėtros savivaldybėse politiką.
3. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, formuodama nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką:
 - 1) atlieka rengiamų ir priimtų teisės aktų, reglamentuojančių nevyriausybinių organizacijų veiklą, analizę ir teikia su tuo susijusius pasiūlymus;
 - 2) savo iniciatyva arba bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis rengia Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką, projektus ir teikia juos priimti įgaliojams subjektams;
 - 3) rengia ir įgyvendina nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikos įgyvendinimo programas ir priemones;

4) koordinuoja valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veiklą nevyriausybinių organizacijų klausimais;

5) renka ir teikia nevyriausybiniams organizacijoms informaciją apie valstybės institucijų teikiamą finansavimą nevyriausybiniams organizacijoms, apie nevyriausybiniams organizacijoms skirtus finansavimo konkursus, jų rezultatus;

6) teikia siūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms dėl nevyriausybinių organizacijų finansavimo;

7) analizuoja nevyriausybinių organizacijų situaciją Lietuvos Respublikoje, inicijuoja su nevyriausybiniams organizacijomis ir jų veikla susijusius tyrimus.

4. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir valstybės institucijos, įgyvendinančios nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką su toje viešosios politikos srityje veikiančiomis skėtinėmis nacionalinėmis nevyriausybiniams organizacijomis ir (arba) Nevyriausybinių organizacijų taryba, o savivaldybės institucijos – su savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba, konsultuojasi dėl:

1) rengiamų teisės aktų projektų, susijusių su nevyriausybinių organizacijų veikla;

2) planuojamų finansavimo programų, pagal kurias konkurso būdu finansuojami nevyriausybinių organizacijų projektai.

5 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų taryba

1. Iš valstybės institucijų ir įstaigų, skėtinių nacionalinių nevyriausybinių organizacijų ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlytų atstovų sudaroma visuomeniniais pagrindais veikianti Nevyriausybinių organizacijų taryba.

2. Nevyriausybinių organizacijų tarybos sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Nevyriausybinių organizacijų tarybos nario kadencijos trukmė – dveji metai.

3. Nevyriausybinių organizacijų tarybą sudaro dvidešimt narių: devyni valstybės institucijų ir įstaigų atstovai, vienas Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas ir dešimt nevyriausybinių organizacijų atstovų. Nevyriausybinių organizacijų atstovus socialinės apsaugos ir darbo ministrui pasiūlo skėtinės nacionalinės nevyriausybinės organizacijos. Nevyriausybinių organizacijų tarybos narių delegavimo tvarka nustatoma Nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatuose.

4. Nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją iš Nevyriausybinių organizacijų tarybos narių renka Nevyriausybinių organizacijų taryba. Nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininku išrinkus valstybės institucijos ar įstaigos atstovą ar savivaldybių asociacijos atstovą, pirmininko pavaduotoju turi būti renkamas nevyriausybinių organizacijų atstovas. Nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininku išrinkus nevyriausybinių

organizacijų atstovą, pirmininko pavaduotoju renkamas valstybės institucijos ar įstaigos atstovas ar savivaldybių asociacijos atstovas.

5. Nevyriausybinių organizacijų tarybos darbas ir jos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo rinkimai organizuojami vadovaujantis Nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatais, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

6. Nevyriausybinių organizacijų taryba nagrinėja nevyriausybinių organizacijų plėtros klausimus ir teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, formuojančioms ir įgyvendinančioms nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką, dėl nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikos, jos įgyvendinimo, nevyriausybinių organizacijų programų ir projektų finansavimo prioritetų, kas dveji metai atlieka ir viešai skelbia nevyriausybinių organizacijų veiklos Lietuvos Respublikoje vertinimą, atlieka kitas Nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatuose numatytas funkcijas.

7. Nevyriausybinių organizacijų tarybą techniškai aptarnauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

6 straipsnis. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba

1. Savivaldybės tarybos sprendimu sudaroma savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba.

2. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba sudaroma laikantis šio principo: ne daugiau kaip 1/2 tarybos narių – savivaldybės institucijų ir įstaigų atstovai ir ne mažiau kaip 1/2 tarybos narių – nevyriausybinių organizacijų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, atstovai. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos narių kadencija yra dveji metai. Nevyriausybinių organizacijų atstovus pasiūlo savivaldybės teritorijoje veikiančios nevyriausybinių organizacijų asociacijos. Jei savivaldybės teritorijoje nėra veikiančių nevyriausybinių organizacijų asociacijų, nevyriausybinių organizacijų atstovus savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatuose nustatyta tvarka pasiūlo savivaldybės teritorijoje veikiančios nevyriausybinių organizacijų.

3. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją iš savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos narių renka savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininku išrinkus savivaldybės institucijos ar įstaigos atstovą, pirmininko pavaduotoju turi būti renkamas nevyriausybinių organizacijų atstovas. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos pirmininku išrinkus nevyriausybinių organizacijų atstovą, pirmininko pavaduotoju renkamas savivaldybės institucijos ar įstaigos atstovas.

4. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba veikia vadovaudamasi savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatais, patvirtintais savivaldybės tarybos. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybą techniškai aptarnauja savivaldybės administracija.

5. Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų taryba:

- 1) teikia pasiūlymus savivaldybės institucijoms dėl savivaldybės teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų stiprinimo;
- 2) dalyvauja rengiant savivaldybės institucijų teisės aktų, susijusių su nevyriausybinių organizacijų plėtra, projektus;
- 3) dalyvauja savivaldybei atliekant analizę dėl savivaldybės administruojamų viešųjų paslaugų teikimo ir teikia pasiūlymus dėl viešųjų paslaugų teikimo;
- 4) dalyvauja darbo ar ekspertų grupėse nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikos klausimams svarstyti;
- 5) atlieka kitas savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos nuostatuose numatytas funkcijas.

III SKYRIUS

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLOS FINANSAVIMAS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ LĖŠOMIS IR ATSISKAITYMO TVARKA

7 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų veiklos finansavimas

1. Nevyriausybinių organizacijoms finansavimas gali būti skiriamas iš Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių biudžetų:

- 1) jų veiklai stiprinti;
- 2) tiksliniams jų veiklos projektams įgyvendinti;
- 3) gebėjimų, reikalingų viešosioms paslaugoms teikti, stiprinimo projektams įgyvendinti.

2. Asignavimų valdytojai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato nevyriausybinių organizacijų finansavimo teikimo ir lėšų administravimo tvarką, finansuotinas nevyriausybinių organizacijų programų ar projektų veiklas ir projektų vertinimo procedūras, lėšų pervedimo ir atsiskaitymo už gautą finansavimą tvarką, nevyriausybinių organizacijų vykdomos visuomenei naudingos veiklos naudos ir pasiektų rezultatų vertinimo tvarką.

8 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų skirstymas į grupinės ir viešosios naudos nevyriausybines organizacijas

Asignavimų valdytojas, skirstydamas valstybės ir savivaldybių lėšas nevyriausybinių organizacijų veiklai finansuoti, atsižvelgia į organizacijos veiklos pobūdį, dalyvius, kuriems skirta

organizacijos veikla, konkrečią siūlomą finansuoti organizacijos iniciatyvą ar projektą, ir priskiria nevyriausybinių organizacijų grupinės ar viešosios naudos nevyriausybiniams organizacijoms.

9 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų fondas

1. Nevyriausybinių organizacijų institucinių gebėjimų stiprinimas vykdomas per Nevyriausybinių organizacijų fondą (toliau – Fondas), kuris sudaromas siekiant kaupti lėšas ir paskirstyti jas nevyriausybiniams organizacijoms konkurso būdu siekiant Fondo nuostatuose numatytų tikslų. Fondo lėšos gali būti skiriamos nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politikai įgyvendinti, piliečių įgalinimui dalyvauti formuojant viešąją politiką bei priimant sprendimus ir (ar) nevyriausybinių organizacijų stiprinimo programoms įgyvendinti.

2. Fondo lėšas sudaro Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skiriami asignavimai, numatomi nevyriausybinių organizacijų plėtrai, ir kitos teisėtai įgytos lėšos.

3. Fondas administruojamas pagal šį ir kitus įstatymus, Vyriausybės nutarimus, kitus teisės aktus, nustatančius valstybės biudžeto lėšų naudojimo principus ir tvarką, ir Fondo nuostatus, tvirtinamus Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Fondą administruoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vadovaudamasi Fondo nuostatais. Fondo lėšos laikomos atskiroje Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sąskaitoje ir įtraukiamos į apskaitą pagal atskirą programą. Fondo lėšos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą arba naudojamos kitoms valstybės reikmėms finansuoti. Per biudžetinius metus nepanaudotos Fondo lėšos lieka Fondo sąskaitoje ir naudojamos kitais biudžetiniais metais Fondo nuostatuose numatytoms nevyriausybinių organizacijų veikloms finansuoti.

4. Fondas nėra juridinis asmuo.

5. Sprendimus dėl Fondo strateginių programų kryptių ir lėšų tam tikroms fondo veiklos kryptims skyrimo Fondo nuostatuose nustatyta tvarka priima Fondo taryba (toliau – Taryba), kurios sudėtį socialinės apsaugos ir darbo ministro teikimu 3 metams tvirtina Vyriausybė. Tarybos sudėties, Tarybos narių kompetencijos reikalavimai nustatomi Fondo nuostatuose.

10 straipsnis. Atsiskaitymas už suteiktą finansavimą

1. Nevyriausybinių organizacijų už gautą finansavimą privalo atsiskaityti asignavimo valdytojo nustatyta tvarka, pateikdamos ataskaitas pagal asignavimo valdytojo patvirtintas ataskaitų formas.

2. Nevyriausybinių organizacijų, kuriai buvo suteiktas finansavimas ir kuri negali tinkamai įgyvendinti veiklų arba projekto ir (ar) panaudoti šioms veikloms arba projektui įgyvendinti skirtų lėšų arba jų dalies, privalo nedelsdama apie tai informuoti asignavimų valdytoją.

11 straipsnis. Informacijos apie finansavimo nevyriausybiniams organizacijoms skyrimą skelbimas

Asignavimų valdytojai savo interneto svetainėse viešai skelbia:

- 1) numatomas finansuoti projektų veiklų sritis, kuriose veiklas įgyvendinančioms nevyriausybiniams organizacijoms bus skiriamas finansavimas;
- 2) informaciją apie finansavimo teikimo sąlygas ir tvarką;
- 3) informaciją apie nevyriausybines organizacijas, kurios pateikė paraiškas finansavimui gauti (organizacijos pavadinimas, projekto pavadinimas ir prašoma skirti lėšų suma);
- 4) informaciją apie nevyriausybines organizacijas, kurios gavo finansavimą (organizacijos pavadinimas, projekto pavadinimas ir skirto finansavimo suma);
- 5) informaciją apie nevyriausybinių organizacijų įgyvendinamus ir įgyvendintus projektus.

IV SKYRIUS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ DUOMENŲ TVARKYMAS

12 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų duomenų tvarkymas

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti juridiniai asmenys kreipiasi į Juridinių asmenų registro tvarkytoją Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka, pateikdami prašymą dėl nevyriausybinių organizacijos statuso suteikimo.

Teikdami prašymą, tokie juridiniai asmenys deklaruoja, kad jie yra nevyriausybinių organizacijos, ir nurodo, kad atitinka nevyriausybinių organizacijos apibrėžimą, bei Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojui pateikia duomenis apie savo dalyvius.

Už Juridinių asmenų registruoti teikiamų duomenų teisingumą ir jų atnaujinimą laiku atsako duomenis pateikęs juridinis asmuo.

2. Į Juridinių asmenų registro tvarkytoją dėl juridiniam asmeniui suteikto nevyriausybinių organizacijos statuso panaikinimo kreipiasi institucija, pagal kompetenciją nustačiusi, kad:

- 1) dėl pasikeitusių aplinkybių juridinis asmuo neatitinka apibrėžimo, nustatyto šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje;
- 2) juridinis asmuo pažeidė Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą;
- 3) dėl juridinio asmens yra įsiteisėjęs teismo nuosprendis už Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą ekonomikai ir verslo tvarkai ar finansų sistemai.

Juridinių asmenų registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina Juridinių asmenų registre įregistruotos nevyriausybinių organizacijos statusą, kai įregistruojamas Juridinių asmenų registro tvarkytojo inicijuotas šį statusą turinčio juridinio asmens likvidavimas arba įregistruojamas jo, kaip

likviduojamo, bankrutuojančio ar bankrutavusio juridinio asmens, statusas, taip pat kai pasibaigia juridinio asmens pertvarkymo procedūros.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį ir šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnį, įsigalioja 2019 m. rugsėjo 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnis įsigalioja 2020 m. birželio 1 d.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos, socialinės apsaugos ir darbo ministras bei teisingumo ministras iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras
Linas Kukutaitis
2019-04-12

Teisės skyriaus patarėja
G. Bertauskienė
Gintarė Bertauskienė

2019-04-10

Asmenų priėmimo ir
dokumentų valdymo skyriaus
stilistė
Angelė Rukšienė
Angelė Rukšienė
2019-04-10